

Arbeidsmarkedet nå - januar 2006

 Aetat Arbeidsdirektoratet, Analyse, utarbeider statistikk, analyser av utviklingen på arbeidsmarkedet og evalueringer av arbeidsmarkedspolitikken. Notatet "Arbeidsmarkedet nå" offentliggjøres månedlig.

2. februar 2006. Notatet er skrevet av Tormod Reiersen, tormod.reiersen@etat.no.

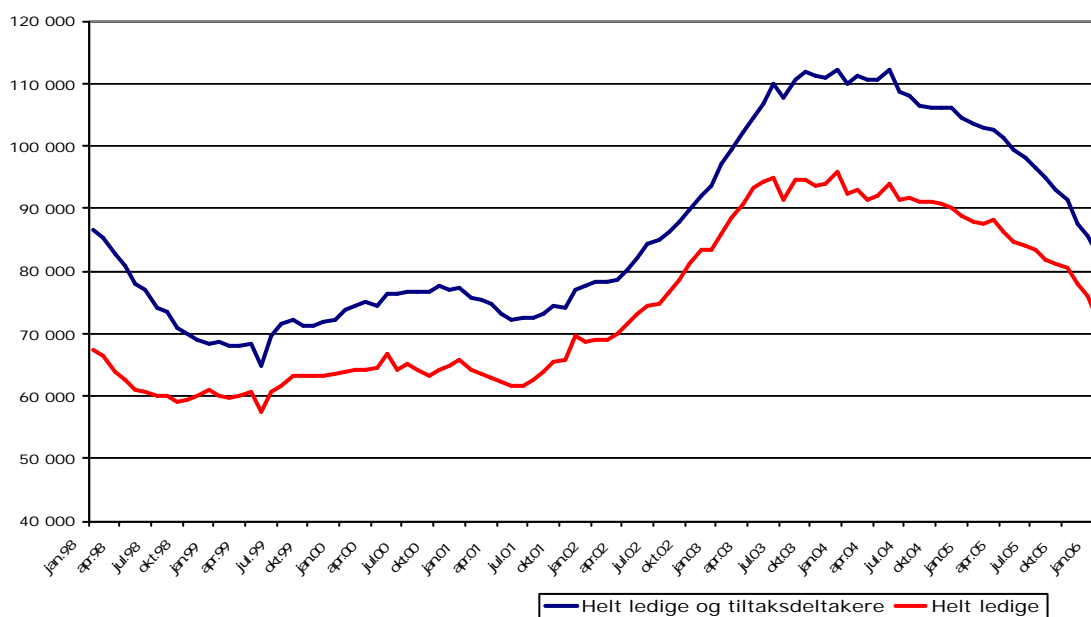
Sterk nedgang i arbeidsledigheten

Antall registrerte ledige gikk ned med hele 4.000 personer fra desember 2005 til januar 2006 når man justerer for vanlige sesongsvingninger. Tiltaksnivået gikk noe opp, men nedgangen i summen av registrerte ledige og ordinære tiltaksdeltakere er også stor, 2.900 personer. De tre siste månedene har den registrerte ledigheten falt med hele 8.500 personer. Vi må tilbake til høsten 1997 for å finne en tilsvarende nedgang i ledigheten. Dersom den kraftige nedgangen i ledigheten fortsetter, vil vi allerede i inneværende år være nede på det registrerte ledighetsnivået fra toppen av forrige oppgangskonjunktur mot slutten av 1990-årene.

Tilstrømningen av nye arbeidssøkere og tilgangen av nye stillinger bekrefter en klar bedring på arbeidsmarkedet. Også antall arbeidsledige målt ved Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelser (AKU) går nå ned, mens veksten i sysselsettingen tiltar slik at et bilde av et arbeidsmarked i klar bedring nå er mer entydig enn tidligere.

Ved utgangen av januar 2006 var det registrert 78.600 (3,3 %) helt ledige arbeidssøkere ved Aetat, en nedgang på 18.100 (-19 %) fra tilsvarende måned i fjor. Det var også en nedgang i antall ordinære tiltaksdeltakere sammenlignet med ett år tidligere, -5.000 personer (-31 %).

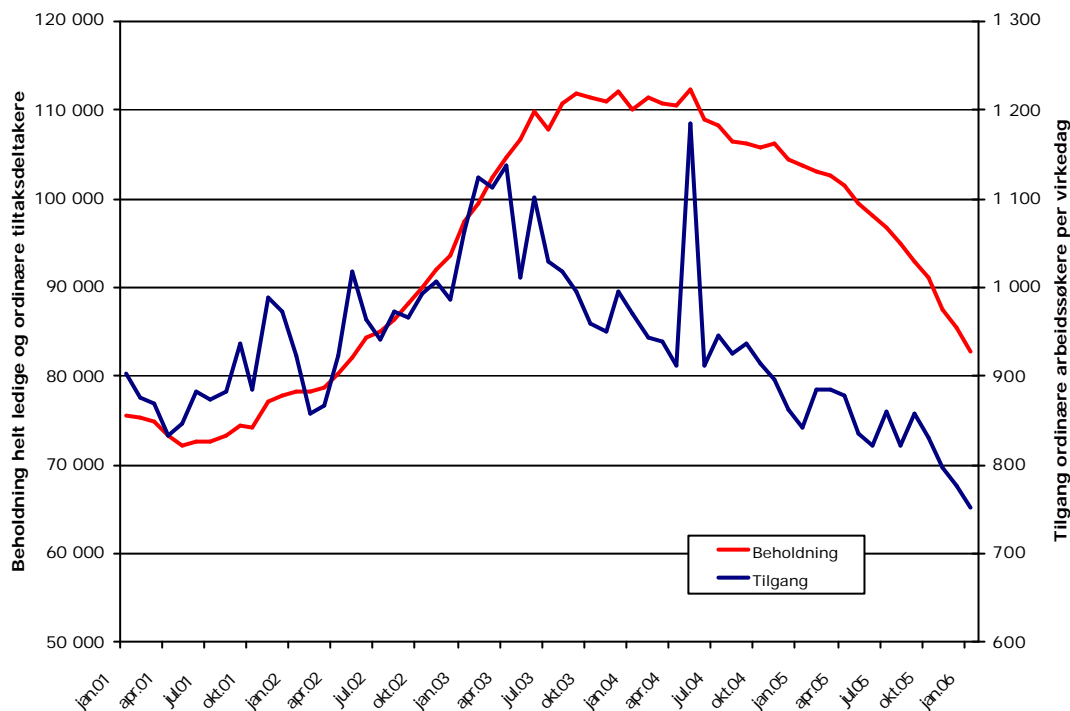
Figur 1. Utviklingen i antall registrerte helt ledige og summen av antall registrerte helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere. Januar 1998 - januar 2006. Sesongjusterte tall.

Lav tilstrømning av nye arbeidssøkere

Tilgangen av arbeidssøkere har de siste månedene falt ytterligere og er nå på det laveste nivået i løpet av årene vi har data for, fra og med 1999.

Figur 2. Tilgangen av ordinære arbeidssøkere per virkedag. Beholdning registrerte helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere. Sesongjusterte tall. Januar 2001 – januar 2006.

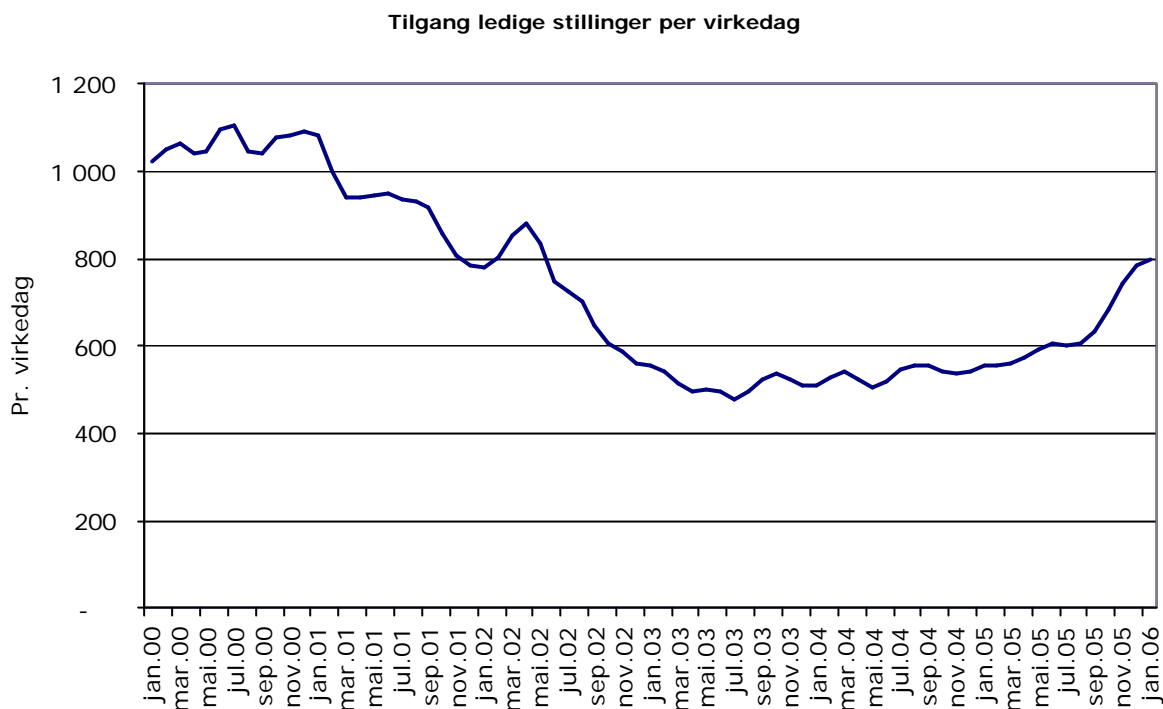

Sterk økning i etterspørselen etter arbeidskraft

Tilgangen av ledige stillinger har de siste månedene vist sterk vekst, selv om veksten den aller siste måneden er noe svakere enn mot slutten av fjoråret. Denne statistikken kan vise relativt store svingninger fra måned til måned. De siste månedstallene for tilgangen av ledige stillinger er et signal om at konjunkturoppgangen nå gir tydelige utslag i økt etterspørsel etter arbeidskraft.

Det er nå sterk stillingsvekst i praktisk talt alle hovedyrkesgrupper. Fremdeles er økningen størst i naturvitenskapelige yrker og industriarbeid. Dette er også de yrkesgruppene som har sterkest nedgang i arbeidsledigheten.

Figur 3. Tilgang ledige stillinger i media. Januar 2000 – januar 2006. Sesongjusterte tall.

Den økonomiske utviklingen internasjonalt

Den internasjonale økonomiske utviklingen tilsier sterkere vekst i 2006 enn tidligere forventet. USAs økonomi viste sterk vekst også i 3. kvartal 2005. I løpet av 2006 forventes imidlertid veksten i USA å avta.

Euro-området har bare hatt en beskjeden oppgang i denne internasjonale oppgangskonjunktoren, noe som skyldes svak innenlandsk etterspørsel. Det som har kommet av positive signaler har i første rekke vært gjennom forventningsbarometere, og i begrenset grad gjennom utviklingen i makroøkonomiske hovedstørrelser. Det ventes at veksten i Euro-området vil bli sterkere i 2006 enn i 2005

Kinas økonomi har de siste årene vist sterk vekst. Det er mye som tyder på at denne trenden videreføres også i 2006. I de siste kvartalene har veksten i japansk økonomi tatt seg betydelig opp. Faktisk har veksten i økonomien ligget over veksten i USAs økonomi. Oppgangen i Japan er drevet av økt eksport, og veksten i Japan forventes å kunne bli betydelig i år. Dette samme kan sies også om India.

En fortsatt høy, og eventuelt også stigende, oljepris vil dempe aktiviteten i verdensøkonomien.

Utviklingen i norsk økonomi og på arbeidsmarkedet

Norsk økonomi har siden 2. kvartal 2003 vært inne i en oppgangskonjunktur med vekst over trendvekst. Oppgangskonjunktoren har vært drevet av lave renter med økt privat konsum, og et høyt nivå på oljeinvesteringene. Veksten i norsk økonomi er bredt basert med vekst i store deler av økonomien. Høyt nivå på oljeinvesteringene og vekst i eksporten av tradisjonelle varer, særlig verkstedprodukter, har de siste årene bidratt til vekst i produksjonen i industrien. Vekst i investeringene, blant annet i boligbyggingen, har ført til stor oppgang i bygge- og anleggssektoren. Høy vekst i det private forbruket

gir økt aktivitet innen varehandel og tjenesteyting. Investeringene viste sterk økning i de tre første kvartalene i 2005.

Tallene for 3. kvartal 2005 viser tegn til svakere vekst i husholdningenes varekonsum, samtidig som boliginvesteringene gikk relativt sterkt ned. Nyere tall over utviklingen i varekonsumet bekrefter at veksten i privat konsum nå er svakere enn tidligere.

Ledighetsnedgang innen industriyrker

Administrativt og humanistisk arbeid

Arbeidsledigheten avtar innenfor administrativt og humanistisk arbeid. Denne yrkesgruppen er sammensatt av en del lederstillinger innen privat sektor og saksbehandlere og lederstillinger i offentlig sektor. Nedgangen i ledigheten omfatter i første rekke ledere i privat sektor.

Helse, pleie og omsorg

Det er fortsatt noe svakere nedgang i ledigheten for helse, pleie og omsorg enn for øvrige yrkesgrupper. Det er eksempelvis færre ledige barne- og ungdomsarbeidere og lignende, vernepleiere og ledige med bakgrunn fra medisinske yrker enn det var for ett år siden, mens det er fortsatt økning i ledigheten blant omsorgsarbeidere/hjelpepleiere.

AKU viste en vekst i sysselsettingen innen helse- og sosialtjenester på 11.000 fra 4. kvartal 2004 til 4. kvartal 2005.

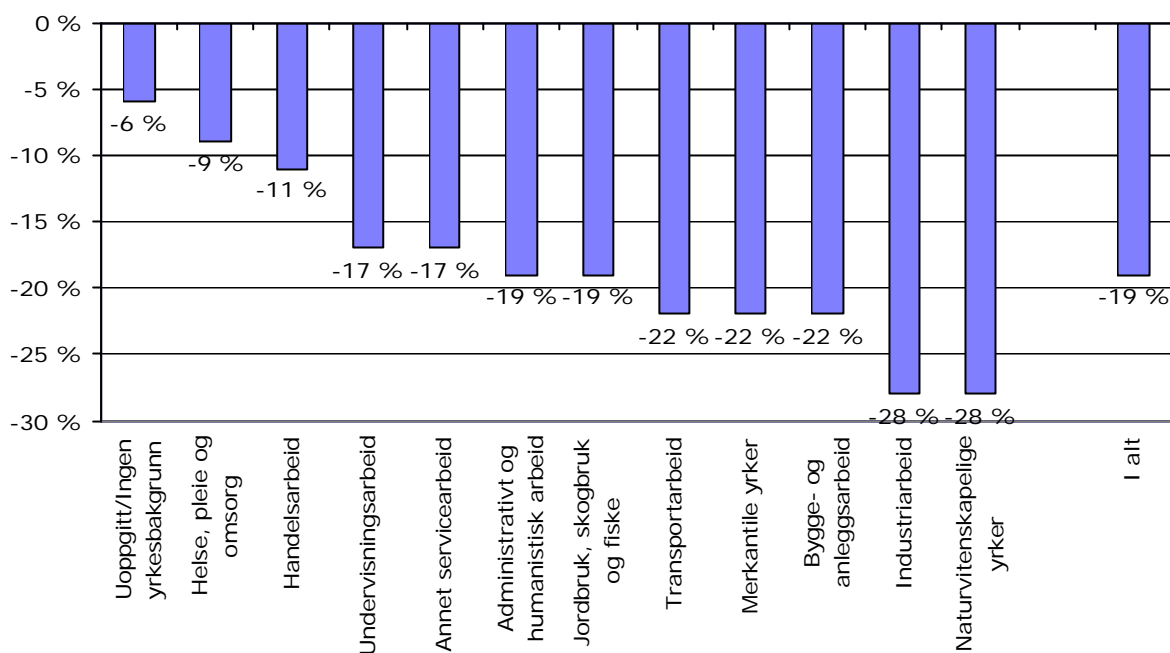
Undervisningsarbeid

Nedgangen i ledigheten innen undervisningsarbeid er omtrent som for gjennomsnittet av yrkesgruppene. Ledigheten er imidlertid svært lav, kun 1,3 prosent. AKU viste nedgang i sysselsettingen innenfor undervisning på 14.000 fra 4. kvartal 2004 til 4. kvartal 2005.

Handelsarbeid

Varekonsumindeksen per desember 2005 viser at veksten i konsumet av varer avtar. De siste månedene har det vært nedgang i ledigheten, men nedgangen er mindre enn for gjennomsnittet av yrkesgruppene. AKU for 4. kvartal 2005 viste litt nedgang i sysselsettingen innenfor varehandel.

Figur 5. Prosentvis endring i antall registrerte ledige etter yrkesbakgrunn. januar 2005 – januar 2006.

Industri

Ledigheten innen industriarbeid fortsetter å gå sterkt ned. Nedgangen i ledigheten må blant annet sees i sammenheng med et høyt aktivitetsnivå i industrien blant annet som følge av høye oljeinvesteringer og vekst i produksjonen av verkstedprodukter. Nedgangen i ledigheten innenfor industriarbeid må også sees i sammenheng med at Statistisk sentralbyrås konjunkturbarometer for 4. kvartal 2005 viser at industribedriftene generelt gir en god bedømmelse av utsiktene for det neste kvartalet og at mangel på arbeidskraft i økende grad er en dempende faktor for produksjonen.

Innen industrien går ledigheten mye ned blant *platearbeidere* (-62 %), *sveisere* (-62 %), *industrimekanikere* (-48 %), og *operatører innen olje- og gassutvinning* (-46%), sammenliknet med januar i fjor.

AKU viste en vekst i sysselsettingen på 6.000 fra 4. kvartal 2004 til 4. kvartal 2005.

Bygg og anlegg

Innenfor bygg og anlegg har også ledigheten gått sterkt ned de siste to årene. Sammenlignet med januar i fjor har ledigheten gått ned for blant annet *rørleggere* (-53 %), *snekkere* (-38 %) og *tømrere* (-22 %). Ledighetsprosenten innenfor bygge- og anleggsarbeid er nå 4,6 prosent, men januar er en måned der aktiviteten vanligvis er relativt lav innenfor bygg og anlegg.

Statistisk sentralbyrås tall over igangsatte boligprosjekter sett i sammenheng med Nasjonalregnskapstall for 3. kvartal viser at aktiviteten innen boligbyggingen kan ha nådd toppen.

AKU viste en svak økning i sysselsettingen innen bygg og anlegg fra 4. kvartal 2004 til 4. kvartal 2005.

Lavere ledighet for ingeniørene

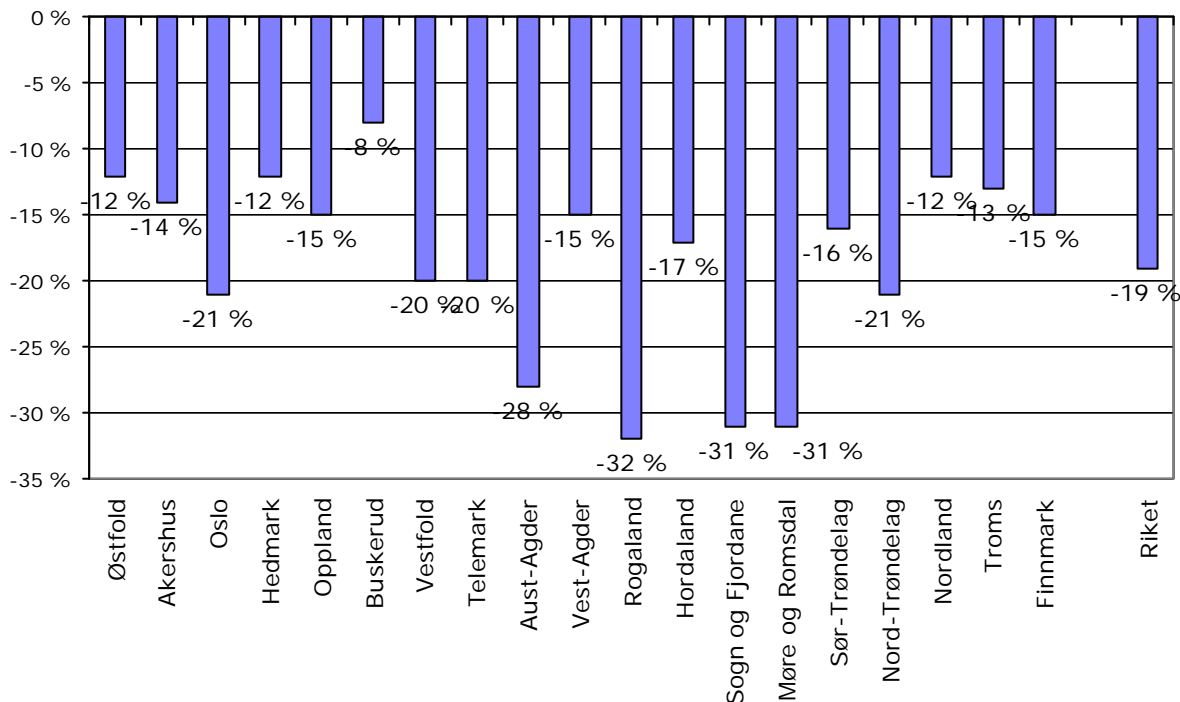
Økt aktivitet innen bygg og anlegg og industrien har også bidratt til betydelig nedgang i ledigheten innenfor naturvitenskapelige yrker. Innen denne yrkesgruppen er det særlig stor nedgang i ledigheten blant ingeniører og teknikere (-37 %), sivilingeniører og sivilarkitekter (-30 %), og systemutviklere og programmerere (-26 %). Sterk vekst i antall ledige stillinger indikerer at det nå skjer en betydelig tilstrømning på arbeidsmarkedet for denne yrkesgruppen.

Størst nedgang i arbeidsledigheten på Vestlandet

Arbeidsledigheten går ned over hele landet når vi sammenligner januar 2006 med januar 2005. Nedgangen er aller størst på Vestlandet, noe som har sammenheng med at høyt aktivitetsnivå innenfor industrien særlig kommer disse fylkene til gode.

Ved utgangen av januar var arbeidsledigheten lavest i Sogn og Fjordane (2,2 %) og Akershus (2,5 %). Ledigheten var høyest i Finnmark (5,6 %) og Nordland (4,3 %).

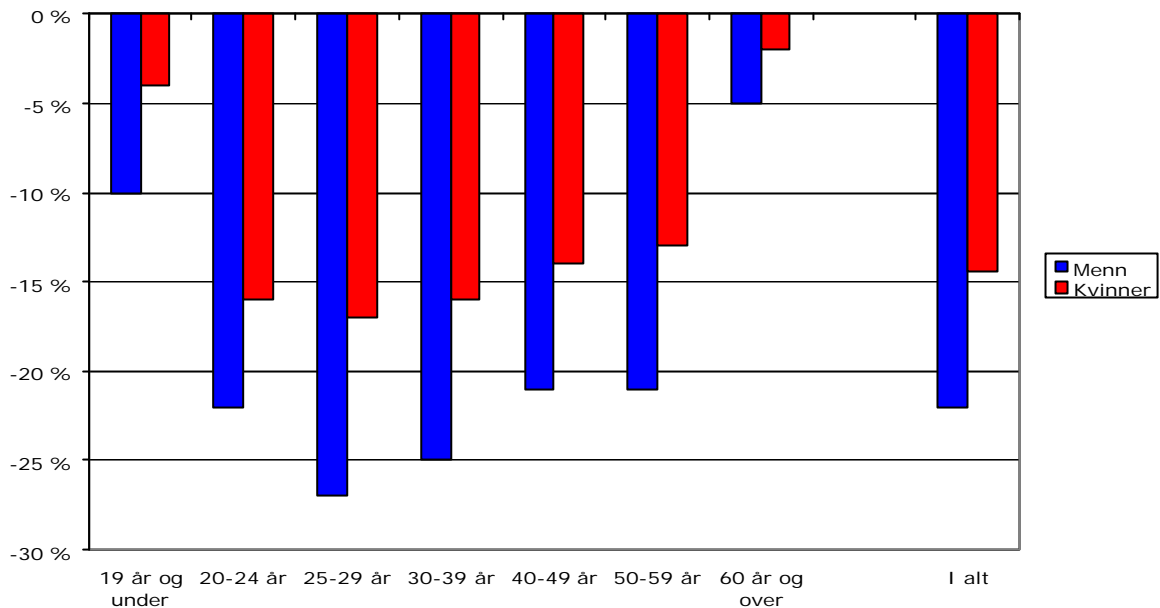
Figur 6. Prosentvis endring i antall registrerte ledige fordelt på fylke. Januar 2005 – januar 2006.

Svakere ledighetsnedgang blant kvinner enn menn

Nedgangen i arbeidsledigheten har så langt i denne konjunkturoppgangen vært sterkere for menn enn for kvinner. Fra januar i fjor til januar i år falt den registrerte arbeidsledigheten med 22 prosent for menn og 14 prosent for kvinner. Dette har sammenheng med at arbeidsledigheten har vist sterkeste nedgang i typiske mannsdominerte yrker som industriarbeid, naturvitenskapelige yrker og bygge- og anleggsarbeid og svakere nedgang i kvinnedominerte yrkesgrupper som helse, pleie og omsorg.

Figur 7. Prosentvis endring i den registrerte ledigheten fra januar 2005 til januar 2006. Fordelt på alder og kjønn.

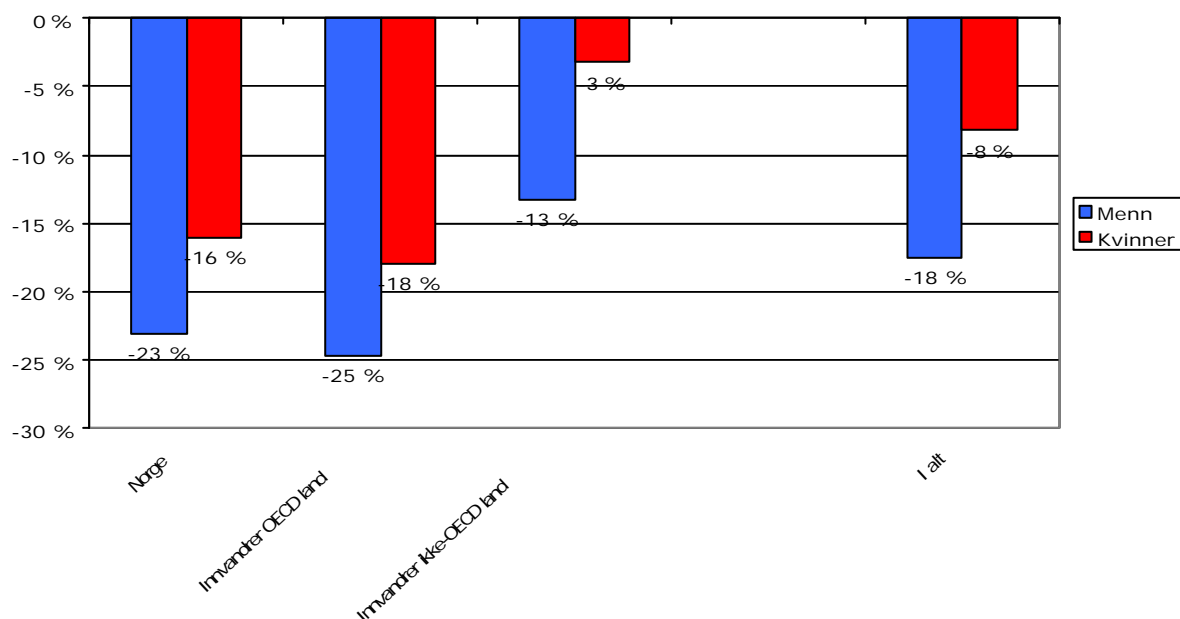
Figur 7 viser at kjønnsforskjellen i nedgang i ledigheten er omtrent like stor for alle aldersgrupper. Ledigheten går noe mer ned for ungdom mellom 25 og 29 år enn for andre grupper. I prosent av arbeidsstyrken er det imidlertid denne aldersgruppen og ungdom mellom 20 og 24 år som har den høyeste ledigheten.

Omtrent like stor nedgang i ledigheten for alle utdanningsnivåer

Arbeidsledigheten går nå prosentvis omtrent like mye ned for alle utdanningsnivåer. Fortsatt er imidlertid ledigheten i prosent av arbeidsstyrken klart avtakende med stigende utdanningsnivå.

Arbeidsledigheten mindre ned for innvandrere enn for andre

Figur 8. Prosentvis endring i den registrerte ledigheten fra januar 2005 til januar 2006. Fordelt på fødeland.

Arbeidsledigheten går også ned for innvandrere, se figur 8. Figuren viser imidlertid at ledigheten går mindre ned for innvandrere fra land utenfor OECD, enn for personer født i Norge. Nedgangen er særlig lav blant innvandrerkvinner.

Spesielle forhold knyttet til månedsoppdateringen

Avvikling av overgangsregler for mottakere av dagpenger

Fra 1. januar 2003 ble maksimal dagpengeperiode forkortet fra 3 til 2 år for nye dagpengesøkere. Personer med innvilget dagpengeperiode på 3 år fra før dette tidspunktet fikk innvilget overgangsordning fram til 2006. Fra 1. januar 2006 er det ikke lenger mulig å motta dagpenger etter gammelt regelverk. Vi har forsøkt å vurdere i hvilken grad dette kan ha påvirket arbeidsmarkedstallene for januar:

Ved utgangen av desember 2005 var det registrert 4.400 arbeidssøkere ved Aetat som ble berørt av at overgangsordningene ikke videreføres. Av disse var 2.400 helt ledige og 1.700 delvis sysselsatte. Dersom vi ser på denne gruppen ved utgangen av januar, er 3.700 fortsatt registrert som arbeidssøkere ved Aetat, hvorav 2.000 er helt ledige og 1.300 delvis sysselsatte arbeidssøkere. Det kan derfor ut som at avviklingen av overgangsordningen har medført om lag 400 færre helt ledige og 400 færre delvis sysselsatte.

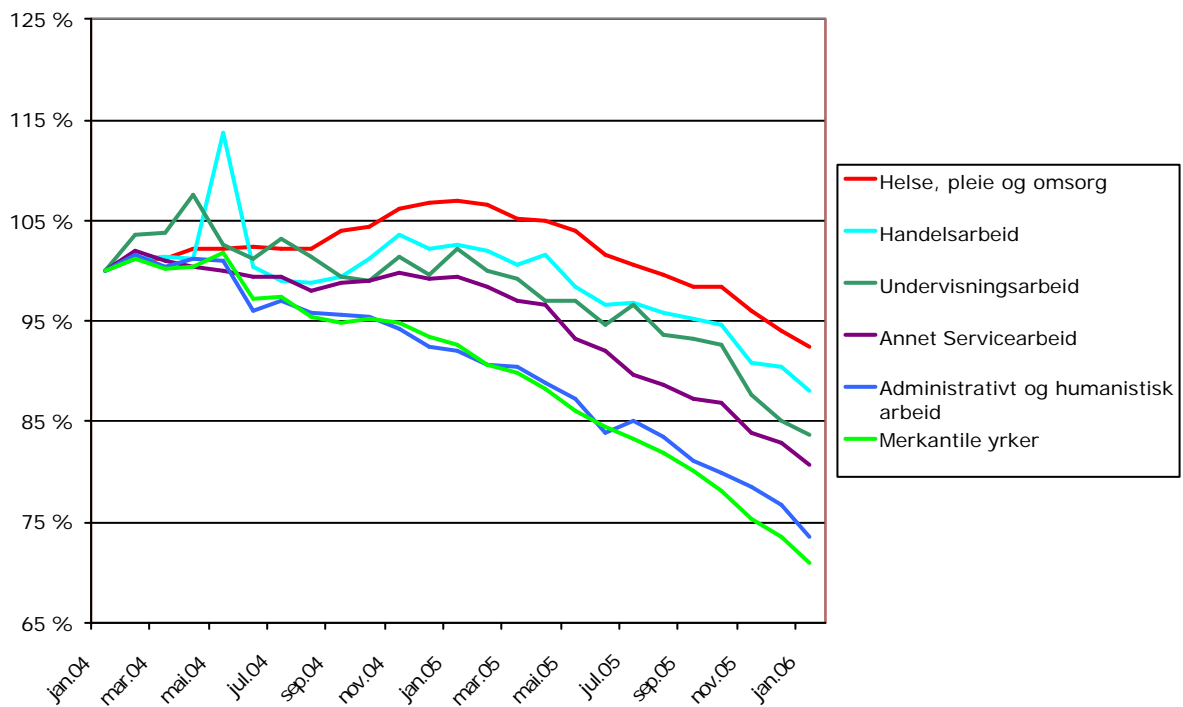
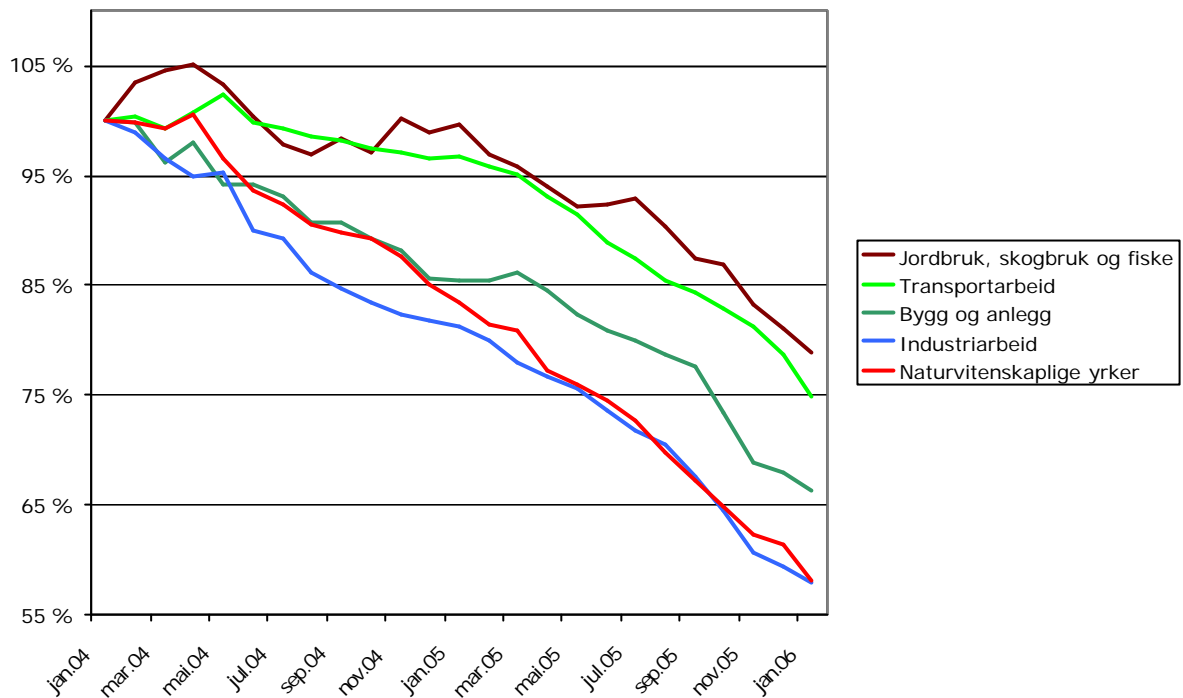
Ved en vurdering av disse tallene må det tas høyde for at enkelte ville gått i avgang fra Aetat uansett. På den annen side ville personer som ikke var arbeidssøkere ved utgangen av desember kunne ha gjenopptatt en gammel dagpengesak i løpet av januar.

Aetats vurdering er på denne bakgrunn at avviklingen av overgangsreglene for mottakere av dagpenger i svært begrenset grad har hatt betydning for utviklingen i ledigheten fra desember til januar. Årsaken til dette er at de fleste har fortsatt å registrere seg ved Aetat for fortsatt å motta tjenester gjennom Aetat. Blant personene som ble berørt av overgangsreglene mottok 900 personer dagpenger etter nye opptjente rettigheter og 400 mottok ventestønad.

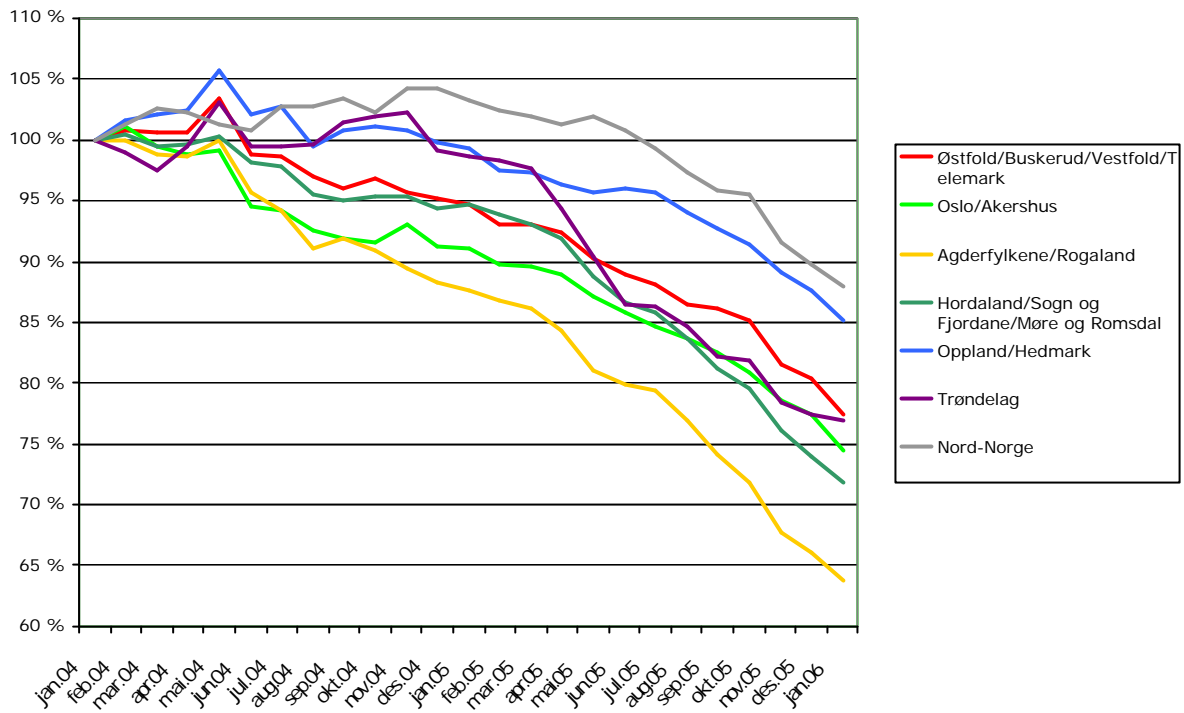

Figurvedlegg

Figur 9 og 10. Utviklingen i summen av registrerte helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Sesongjusterte tall. Januar 2004 – januar 2006. Januar 2004 = 100.

Figur 11. Utviklingen i summen av registrerte helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Sesongjusterte tall. Januar 2004 – januar 2006. Januar 2004 = 100.

Spesialtema: Arbeidssøkervarighet

I månedstabellene for januar 2006 har vi tatt inn en tabell som viser registrerte ledige fordelt på arbeidssøkervarighet. Denne tabellen erstatter tabellen som tidligere viste antall korttidsledige og langtidsledige basert på sammenhengende varighet helt ledig.

Under gir vi en kort beskrivelse av disse begrepene:

Langtidsledige

Langtidsledige omfatter registrerte helt ledige som har hatt en sammenhengende periode som helt ledige på minst 26 uker. Kortere avbrudd som helt ledig i inntil 14 dager medfører ikke ny start i ledighetsperioden. Avbrudd utover dette enten det er til andre arbeidssøkerstatuser (for eksempel tiltak) eller til jobb nullstiller varigheten.

Langtidsarbeidssøkere

Langtidsarbeidssøkere av de helt ledige defineres som registrerte ledige med varighet som arbeidssøker på minst 26 uker, hvor avbrudd i arbeidssøkerperioden på inntil 28 dager ikke behandles som brudd, men telles med. Avbrudd er perioder hvor personen ikke er arbeidssøker, for eksempel som følge av arbeid. Varighet som arbeidssøker utover å være registrert som helt ledig (for eksempel delvis sysselsatt arbeidssøker, ordinær tiltaksdeltaker og yrkeshemmet) inkluderes også i varigheten

Illustrasjon av forskjellene mellom begrepene:

La oss illustrere forskjellen mellom langtidsledige og langtidsarbeidssøkere. En person er registrert som helt ledig ved Aetat i minst 26 uker. Deretter blir personen registrert med annen aktivitet ved Aetat, som for eksempel ordinære arbeidsmarkedstiltak i to måneder, for så igjen å være registrert som helt ledig. Varigheten som helt ledig vil etter tiltaksdeltakelsen starte på nytt, og personen vil igjen være korttidsledig. Imidlertid vil personen beholde status som langtidsarbeidssøker, og varigheten i andre aktiviteter som registrert arbeidssøker ved Aetat inkluderes med mindre denne personen har et avbrudd fra Aetat på mer enn 28 dager.

Tallene for januar 2006

I januar 2006 var 24 prosent av de registrerte ledige langtidsledige. Andelen av de registrerte ledige som var langtidsarbeidssøker var 47 prosent. Dette viser at valg av definisjon har stor betydning for hvor stor andel av de ledige som har varighet utover 26 uker.